

# BÉKÉSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

POLITIKAI LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Békéscsaba, Kispiac-tér, Zvaratkó-ház

Egyes szám ára 6 fillér.  
Vármegyei telefonszám 38.

Megjelenik hetenként kétszer: szerdán és vasárnap

Főszerkesztő:  
Dr. PÁNDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő:  
Dr. RELL LAJOS

Előfizetési árak helyben és vidéken:  
egész évre 10 kor., negyedévre 2-50 kor.,  
félévre .. 5 kor., egy óra .. —85 kor.

Nyilttér soronként 25 fillér

## Március 15-ike.

A „Békésmegyei Függetlenség” számára  
írta: Nagy Emil  
országgyűlési képviselő.

Nagy ünnepet ül ma az egész magyar nemzet, nagyszerű emlékek tolonganak minden hazafi lelkében. Ma épen hatvan esztendeje annak, hogy a magyar szabadságharc megindult és ime most, hatvan év múlva, ismét vészes idők előtt állunk.

A darabont korszak gyűlöletes esztendeje után a nemzet többségének kezébe tétetett le az ország kormányzásának felelősségteljes hivatása, s ime Bécs felől megint olyan szelek lengedeznek, mintha ismét a reakció tolna előtérbe. Ilyen helyzetben kettőzött éberségre, végtelen nagy önmérséklésre s a nemzet vezérei iránti feltétlen bizalomra van szükség. Segítenünk kell egymást, hisz ugyanis oly kevesen vagyunk ebben a rengeteg világtengerben s vállt vállhoz támasztva kell előrehaladnunk, hogy félre ne lökjenek bennünket a nemzetek nagy világvágyában.

Nehéz dolog ez, mert rég megmondta azt már a költő, hogy átok verte meg a magyart, hogy az soha össze nem tart. Nemcsak kívülről törnek reánk ellenségek, még azt sem lehet mondani, hogy csak a nemzeti-

ségek néznek reánk gyűlölködéssel, hanem sajnosan kell bevallanunk, hogy a legveszedelmesebb aknamunka magában a magyarság körében folyik. A mai rendszer ellenségei minden felől kezdik felütni fejüket; egy nap szociáldemokrata támadásról s másnap Krisztoffy-kirohanásról értesülünk; ha olyan ellenség támadna bennünket, amely a mi bukásunkkal egyuttal átvehetné a nemzet alkotmányának őrzését s az ország ügyeinek az intézését, úgy semmi baj sem lenne, mert nem az a fő, hogy kik kormányoznak, hanem az a fő, hogy boldoguljon a haza, a nemzet, mint nagy egész. De akár merre tekintünk körül, ilyen pártot megpillantani nem tudunk, hanem azt látjuk, hogy a mai rendszer bukása után csak a teljes anarkia, csak a nemzet ügyének végzetes visszafejlődése következhetik.

Mikor így eigondolkozom hazám jelenén és multján, mikor tisztán látom azt, hogy csak a teljes összetartás vihet bennünket előre, akkor igazán nem tudom, hogy megvetéssel mosolyogjak-e, vagy haragos szidalmakat hallassak annak láttára, hogy egy kisebb csoport összeáll és magát függetlenséginek nevezi, mint amilyen a nagy függetlenségi párt. Óh,

szerencsétlenek, gonoszok vagytok-e, vagy csak rövidlátók?! Hát nem veszitek észre, hogy az eszméket hirdetni könnyű, de megvalósítani nehéz? Hát nem veszitek észre, hogy a függetlenségi gondolat gyönyörű ideálja tulajdonképpen most kezd kibontakozni a gyermekkor ábrándjaiból? Már bocsánat tisztelt uraim, vagy meg lehet csinálni az ország függetlenségét, vagy nem lehet megcsinálni. Ha meg lehet csinálni, akkor tessék előretörni lankadatlan buzgalommal a szabadság országútján, akkor ne tessék megijedni se a fáradságtól, se a népszerűtlenség porától, se az utunkba álló ellenségtől, hanem tessék kitartóan, önzetlenül és szüntelenül munkálkodva előremenni a nagy cél felé vezéreink lobogója után, ha pedig nem lehet megcsinálni azt a magyar függetlenséget, mert nincs hozzá elég erőnk, akkor meg komisz dolog bolondítani vele a népet. Én nem tartom azt tisztességes politikának, hogy azért, mert az elvek negyven esztendő s hirdetése után nem mosolyog felénk egyszerűen a siker pálmája, hát gyáván visszamegyek az elvek pusztá hirdetésébe s leguggolok hűsölni az elfentartók népszerűségébe! Nem úgy uraim! Vagy tessék velünk küzdeni;

még ha népszerűtlenség lesz is a pályabér, vagy tessék lemondani az elvek hirdetéséről is. Nevetséges azt hinni, hogy amit nem tudnak megcsinálni a Kossuth Ferencek és Apponyi Albertek, azt majd megcsinálják a Farkasházyak és Bozókyak. Félre az utból képmutatók, ne rontsátok a magyar nemzet tiszta itéletét s ne rontsátok meg azt az összetartást, amely egyedül viheti diadalra a nemzet gondolatát.

Derék jó magyar nép! Hozzád szólok én szerény tehetséggel, de becsületes akarattal. Ne ülj fel az ámitóknak, ne ülj fel azoknak, akik csak hirdetni akarnak, de a megvalósítás tüskés, sziklás útjának megmászásától gyáván visszariadnak.

Összetartás és egymásiránti bizalom! Ez legyen a jelgénk március 15-én! Nézzetek fel az égre, ott látjátok a Kossuth nevet! Ebben a jelben fogtok győzni, ha lesz hozzá elegendő kitartástok és vezéritek iránt elegendő bizalmatok.

Ha pedig hallgattok a kishitűek bizalmatlanságot keltő szózatára, úgy tudjátok meg, hogy nyomorult megcsufoltatás és a nemzeti gondolatok gyászos bukása lesz az eredmény! Én bízom nemzetem józan önzetlenségében és eme hitemtől

### Kelet költészetéből.

Szabad fordításban közli: Zombory.  
Japán női dal.

Ha a lenge szellő szárnyára ülhetnék,  
De messze elmennék!  
Idegenbe mennék —  
A hol a szívekben  
Dus tavasz virágozik;  
S csak virágot szednék  
Óh ha röpülhetnék!!

Tavasz s virág nélkül kopár a rét, mező,  
z virágtalan élet  
Pokol, nem is élet, —  
Meghalni helyette . .  
A földi kinokra  
Nirvána ígéret  
Egy boldogabb létet.

Elis megyek innen, vagy ide, vagy oda..  
Szellő szárnya vigy el!  
Hű társ leszek, hidd el —  
Vágyakozó lelkem  
Segít majd repülni  
S megpihenünk szépen,  
Te a himes réten  
Én rózsám ölében.

### A Csendes Oceánon.

A „Békésmegyei Függetlenség” tárcája.  
— írta: Zombory Gyula. —

Minden világtengerek mellett a Csendes vagy Nagy Oceánnak van legszebb költészet; mert az ezernyi szépséggel kínálkozó Közép-, s a maga varázsával vonzó Feketetenger

vészterhes hullámainak tragikus játékat nem szabad a poezis gyönyöreivel egy színvonalra állítani, mert míg emez édesdeden elringató, addig amaz gyilkoló, akárcsak az ember életére leselkedő százkaru polip, mely ha megfoghat, nincs mód megszabadulni többé ölelő husszilánkjaitól.

A Fekete- és Középtenger tragikumáról 3—400 hajó beszélhetne évenként, ha abból a mélységes vízből hangok törhetnének elő, panaszos, siró hangok; ellenben a Csendes Oceán 8—10—20 ezer lábnyi mély vizéről én beszélek itt fenn a víztelen szárazon s zengek róla prózában idilli zsolozsmákat.

A Csendes tenger telítve van zátonyok és ezer veszélylyel kínálkozó láthatlan sziklakkal szörnyű hullámtömegében; s mégis — ha a szabatos pontossággal készült vízi térképek után haladó kormányos és hajóparancsnok bizalmunkat bírja, valami poetikusabb, gyönyörtelibb utazást alig lehet képzelni a Csendes Oceánon való hajózásnál. Mert valami fenséges ott a hajnal, (a napkelte) s az alkony (a napnyugta). A nap — mintha csak tudná, hogy 46 millió japán áhitozva várja benne legfőbb éltető erejét, égi imát és fenségének ragyogó színbolumát, hatalmas, nagy vérvörös koronggal csuszik fel a sima tenger tükréből,

## Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, vátadékok, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-  
köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

## „Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4.— korona.

eltelve üdvözöllek felséges Március Tizenötödike!

S ha nem is fonja fejünk köré glóriáját ideig-óráig a népszerűség, se baj! Nem azért küzdünk mi, hanem hazánkért és a magyar népért s ezért még szenvedni is büszkeség lehet!

### Uj pénzüintézet Mezőberényben.

A községi hitelszövetkezet részvénytársasággá alakul.

A Mezőberényi községi hitelszövetkezet, mint az országos központi hitelszövetkezet tagja, az országban levő ilyenmü szövetkezetek között a legszebben fejlődő és erősbödő szövetkezet elhatározta felszámolását azon célból, hogy tagjai részvénytársaság formájában új pénzüintézetet alakítsanak.

Okot adott az intézet vezetőségének elhatározására különösen az, hogy szövetkezeti formában nem tudta az intézet Mezőberény községben fejlődő hiteligenyeket kielégíteni egyrészt a központi intézettel való leköttöttségénél, másrészt azon oknál fogva, mert mint szövetkezet csak azok hiteligenyeit elégíthette ki, kik a szövetkezet tagjai és azokét is csak nehézkesen aszerint, amint a központi hitelszövetkezet az engedélyezett kölcsönöket folyósította. Másrészt indító okul szolgált a vezetőségnek fenti elhatározására azon körülmény is, hogy a szövetkezeti tagok üzletrészei igen leköttöt papírok lévén, a tagok pénz befektetésüket nem találták céljainak megfelelőnek.

Hogy pedig Mezőberényben igen is feltétlen szükség van egy új pénzüintézetre, mely kevésbé kötött viszonyok mellett valóban hasznára legyen egy a tőkegyűjtő, mint a hitelt kereső közönségnek és így az egész község közgazdasági viszonyaira kiterjedőleg éreztesse jótékony hatását, mutatja azon körülmény, hogy a szövetkezet kilenc évi fennállása után 2000 darab üzletrész után 70,000 koronán felül bírt befizetett üzletrésszel, kölcsönálladéka meghaladja a 1.000,000 koronát, betétálladéka 260,000 koronát és félretett tartalékalapja 16,000 korona.

Az új pénzüintézet megalapításánál annak tervezőit tehát azon cél vezette, hogy az oly erős alapokon nyugodjon, mely nemcsak arra teszi

képesé, hogy az új pénzüintézet a szövetkezet egész kölcsönálladékát átvegye; de hogy emellett mindazon hitelezőket, kik eddig a békési, gyulai, csabai, vagy más községek pénzüintézeteihez voltak kénytelenek fordulni, kielégíthesse és hogy tekintélyes alapítójával a betevő közönség bizalmát is megnyerje.

Hogy erre képesek legyenek, a felszámoló szövetkezet vezetősége a „Békés-Csabai takarékpénztár egyesület”-hez, mint a megyei pénzüintézetek legelső intézetéhez fordult segítségért, mely összeköttetés azért is a legelőnyösebbnek látszott, mivel a két község, Békéscsaba és Mezőberény között az összeköttetés a lehető legelőnyösebb.

A „Békés-Csabai takarékpénztár egyesület” vezérigazgatója a Mezőberényi érdekeltséggel tárgyalásokat folytatván, az intézet igazgatósága egy a Mezőberényi hitelviszonyoknak, mint a közgazdasági állapotoknak feltétlen javára látván az új Mezőberényi pénzüintézet alapítását és egyúttal a maga részéről is oly hasznos tőke befektetésnek tartotta az új intézet finanszírozását, hogy a végleges megállapodás megkötése végett kiküldte f. hó 11-én Vidovszky Károly és dr. Kerényi Soma igazgatósági tagokat, Havas Mór vezérigazgatót és dr. Ursziny János ügyészt, akik a Mezőberényi hitelszövetkezet vezető embereivel a végleges egyezséget meg is kötötték.

Az új pénzüintézet 5000 drb 50 koronás névértékű új részvényvel 250,000 korona alapítókéval fog megalakulni. Ebből 100,000 koronát, vagyis 2000 drb részvényt a Békéscsabai takarékpénztár egyesület jegyez, míg 3000 drbot a Mezőberényi közönség. Ezzel szemben a Békéscsabai takarékpénztár egyesület utmutatása alapján szervezték az új pénzüintézet, annak igazgatóságába és felügyelőségébe a takarékpénztár 2-2 tagot választ és pedig az első ciklusra Vidovszky Károly és dr. Kerényi Soma urakat igazgatók, Havas Mór és Bonerth József urakat felügyelőkkül. Ugyisint az új intézet összes hiteligenyének kielégítése a Békéscsabai takarékpénztár által eszközöltetik és erre vonatkozólag, az alapítandó új takarékpénztár igen előnyös feltételekben részesült.

Az új intézet, melynek címe „Mezőberényi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság”, 9 igazgatót és 3 felügyelő bizottsági tagot választ az intézet Mezőberényi alapítói kö-

zül; elnök-igazgatója Horváth Jánosban, mint a volt szövetkezet megteremtőjében, vezérigazgatója Kis Mártonban, a Mezőberényi szövő-gyár beltagjában, ügyésze dr. Grünwald Dezsőben, a volt szövetkezet eddigi jogtanácsosában van kiszemelve.

Az aláírási felhívás és alapítási tervezet mai napon bocsátatik közre. Magunk részéről örömmel üdvözöljük az új pénzüintézetet a megyei pénzüintézetek sorában azon tudatban, hogy az a Mezőberényi közgazdasági viszonyok fellendülésében erős tényező leend.

### Vizsgálat a József-szanatóriumban.

Az elnökség levele lapunkhoz.

Avizsgálatról felvett jegyzőkönyv.

Ez a mai cikkünk minden valószínűség szerint az utolsó a József-szanatóriumot ért támadások dolgában. Az utolsó azért, mert hisszük, hogy az ebben leközöltek egészen végéig vetik most már a támadásoknak, vagy ha ez nem is történnék meg, a közönség előtt mindenestre oly teljes világításba helyezik az ügyet, hogy annak véleményén az esetleg megújuló támadások többé nem változhatnak.

Igen örülünk, hogy a dolog immár ide fejlődött s hogy ezen ügy aktáit ezzel az eredménnyel zárhatjuk le. Amint kifejezetten megirtuk, ez volt a célunk akkor, amidőn a folyton meg-megújuló támadások dolgában mi is felemeltük gyenge szavunkat, kérve és követelve az ügynek a közvélemény előtt való teljes és megnyugtató tisztázását. Most, amikor ez megtörtént, örömmünknek adunk kifejezést egyrészt afőlött, hogy a támadások, a meg-megújuló panaszok alaptalannak bizonyultak, másrészt loyálisan elismerésünket nyilvánítjuk az egyesület vezetőségének, elnökségének erélyén és buzgalmán, amely a helyzet tisztázására oly készségesen és gyorsan mindent megtett.

Legutóbbi számunkban közöltük a szanatórium igazgató-orvosának nyilatkozatát, amelyben a legutóbb felmerült konkrét panasz alaptalanságát kimutatta s általánosságban azt is felemlítette, hogy az egyesület elnöksége vizsgálatot vezetett a szanatórium ellen intézett összes támadások dolgában. A mai postával aztán az elnökségtől vettük a következő levelet:

Tekintetes Szerkesztőség!

Az elnökletem alatt álló egyesület a József-szanatóriumot a társadalom áldozatkészségéből tartja fenn. Mihelyt a jó embereknek hozzánk való rokonszenvét elveszítjük: a nagy költséggel létesített s valóban eddig is sok veszendő embert megmentő intézet fölött halálharangot huznak. Egyesületünknek tehát létkérdése, hogy a sajtó állandóan jóakarattal támogassa s ne támadja.

Arra kérem igen tisztelt szerkesztő urat, hogy méltóztassék a mellékelt cikket közölni. A jövő-

ben pedig, amennyiben szükségét látja, hogy a József-szanatórium a sajtó ellenőrzése alatt legyen, a mely alól kivonni éppenséggel nem akarom és nem is kérem: méltóztassék a létező bajokról személyesen az intézetben meggyőződni.

Hiszem, hogy egész loyálisan nemcsak a mellékelt cikket adja ki, de teljes elégtételt nyújt s jövőben a József-szanatóriumot olalmába fogadja még a rágalmak ellen is, vagy ha az intézettel foglalkozni óhajt, személyesen meggyőződik a bajokról. Biztosítom azonban arról, hogy ha az egyesület központjának méltóztatik írni, azonnal és erélyesen vezetett vizsgálatot igyekszem az intézet reputációját megmenteni és fenntartani.

Fogadja a tekintetes szerkesztőség tiszteletem nyilvánítását.

Budapest, 1908 március 11.

Lukács György

belső titkos tanácsos,  
egyesületi elnök.

Az elnökség nyilatkozata s a vizsgálatról felvett jegyzőkönyv így hangzik:

A Békésmegyei Közlöny néhány nappal előbb cikket közölt a József-szanatórium belső életéből s bizonyos rosszakaratu információkat elfogadva, támadta az intézet szellemét, a betegekkel való bánásmódot és kemény kritika alá fogta a betegek ellátását is.

A József-szanatóriumot fenntartó egyesület az újságközlemény megjelenése után fölkérte az egyesület alelnökét, Zöldy János megyei főorvos, továbbá Lovich Ödön polgármester, Weisz Mór gyárigazgató urakat, hogy a József-szanatóriumban egy az újságcikkekben foglaltakra vonatkozólag, mint általában minden felmerülhet kérdésre tartsanak tüzetes vizsgálatot s a tapasztalatokat jegyzőkönyvbe foglalják, hogy az egyesület, amennyiben ez szükségesnek mutatkozik, a bajoknál segítsen, a mulasztásokat és hanyagságokat megkorolja. A vizsgálat megtartatott. A bírálóbizottság az alábbi jegyzőkönyvet vette föl.

A József Kir. Herceg Szanatórium-Egyesület méltán számít a megyebeli sajtóra, hogy amidőn a jegyzőkönyvet egész szövegében közölni szives lesz, — egyben az intézet vezetőségének elégtételt szolgáltat s jövőben az emberszeretetek ez alkotását védelmébe, pártfogásába fogadja. Utcai, felelőtlen pletykára támadását nem építi, hanem — amire az egyesület e helyen kéri is a sajtó képviselőit, — menjenek el előbb az intézetbe és személyesen győződjenek meg a József-szanatórium vezetéséről és a hallott rosszakaratu pletykák, — melynek indoka eddig is rut és önző emberi gyengesség volt, — mibenlétéről. Ami az intézet három betegének a tej- és hus néhány alkalommal kifogásolható voltára vonatkozó panaszát illeti: utalunk minden alföldi gazdaságnak tapasztalatára, valjon teljesen kifogástalan tejet a mai alföldi istállózás mellett lehet-e kapni február havában a mi Alföldünkön? S ha ez így van, lehet-e csodálkozni, hogy egyszer-másszor a beteg e részben kifogást támaszthatott? Ugyanezt mondhatjuk a husra is. Az intézet igazgatósága azonban éberen ellenőrzi szállított s maga az egyesület el van határozva, hogy ha csak még egyszer is s ha csak egy beteg részéről is indokolt panasz hangzik, — még nagyobb költséget sem sajnálva, — a hus és tejszállításra újabb intézkedéseket tesz.

A jegyzőkönyv a következő:  
Jegyzőkönyv a gyulai „József-Szanatórium”-ban 1908. év február hó 25-én megtartott vizsgálatról. A Békéscsabán

fel a lilaszin égre, s aranyárga felhőktől kísérve, mely megy mindig feljebb s bearanyozza rózsaszín sugarával a csodás Keletet, Japántól Khináig. Épugy sülyed el a messze, kiszámíthatlan fekvésű tengerek tulsó partjainál, vérvörösen s oly csodásan nagy tányérjával, hogy szemünk optikai csalódásával, így a mérhetetlenben is eltudunk képzelni egy kisebb méretű falut.

Azért büszke napjára a japán s nem is átalja kimondani, hogy az a nap, (az ő napja) semmiféle más istenteremtésnek nem ragyog, csak éppen neki. Az éjszakák pedig, melyeket éppen a látomány kedvéért szívesen átvirraszt az ember, óh de tündérik, óh de szépek! . . .

Az a milliárd csillaggal megrakott magas horizont leül a mélységes tengerfenékre a 8—10 ezer lábnyi alant, — az ember a hosszú nézéstől elszédülve nézi az alsó és felső eget, a két egyforma csillagtábor s egyszerre csak megtéved, nem tudja a ringóringó hajón, hogy melyik is az igazi. A hullámzó milliárdnyi vízcepeje pedig, a hogy a hajó járata szemcsékké tör a sötét-kék éjszakában villanszikkákat hányanak a hajó körül, s mint valami koboldok futnak a fodros hullámonkon tova, futnak, futnak, . . . csillag fenn, csillag lenn, tűzszikkák fénycsillogása a vizen, óh de szép, óh de szép! . . .

### A legszebb divatcikkek tavaszi. ujdonságokból:

szövetkelmék, díszek, selymek, zsinórok megérkeztek. . . Chiffonok, vásznak, ágy- és asztalterítők, paplanok nagy választékban jutányos áron vásárolhatók.

Az elismert legjobb és törvényileg védett MAGDOLNA-VÁSZON kizárólagos főraktára: **POLLÁK MÓR** divatárúháza Békéscsaba, Vasut-u., postahivatallal szemben.

megjelenő „Békésmegyei Közlöny“ február hó 16-iki számában „Mi történik a Szanatóriumban?“ cím alatt napvilágot látott cikkely miatt a Szanatórium-Egyesület nagyméltóságú elnökének 1908. év február hó 19-ik napján kelt megbízása folytán dr. Lovich Ödön Gyula város polgármesterének és Weisz Mór egyesületi tag társaságában a fent jelzett napon vizsgálatot tartottam. A vizsgálat alkalmával teljes volt a beteglétszám, vagyis 100 beteg volt az intézetben. Mind a 100 beteget egyenként kihallgattam az intézeti orvosi és ápoló személyzet jelenléte nélkül, az újság közleményben felhozott panaszokra nézve, nevezetesen: hogy van-e panasz az orvosi kezelés, bánásmód, az ellátás, ételmezés, az intézeti és ápoló személyzet ellen? és ha igen, mi az? Megelégedéssel állapítottuk meg, hogy 97 betegnek semmiféle megjegyzése nem volt a hozzá intézett kérdésekre; mindent teljesen kielégítőnek, megfelelőnek jeleztek. Csupán két férfi és egy nő beteg elégedetlenkedett a huszgyakori kemény volta és a tejnek időnként való silánysága miatt. Kihallgatta a bizottság a konyha és ápoló személyzetet is egyenként. Semmiféle kifogást nem emeltek az intézet ételmezése, a bánásmód ellen. Végig néztük gondosan az ebéd felállítását. Megízeltük az ételeket és ezeket jó minőségűeknek, élvezhetőeknek találtuk. Ezzel a vizsgálat befejezést is nyert. Kmft. Weisz Mór s. k., dr. Lovich Ödön s. k., dr. Zöldy János s. k. vármegyei főorvos, egyesületi alelnök.

Az egyesület elnöksége megjegyzi, hogy Fekete Márton nemesnáduvári jegyző panaszt nem emelt. A külön ápoló fizetésére kötelezettséget vállalt, miszerint benuult embert másként a Szanatórium ápolás alá nem is fogadhatta volna. Ennyit a Békésmegyei Függetlenségben megjelent cikkről.

Ezzel a magunk részéről az ügyet teljes megnyugvással lezárjuk és hisszük, hogy a közvélemény is, amelynek felvilágosítása érdekében szólaltunk fel, hasonló megelégedéssel veszi tudomásul az ügynek illetően befejezését.

## Alaptalan hírek a Gy. H. É. V.-ról.

### Miért mondott le Weisz Mór?

#### Az igazgatóság nyilatkozata.

Legutóbbi számunkban hirt adtunk arról a vizsgálatról, amely e hónap első napjaiban a Gy. H. É. V.-nál lefolyt. Tudvalevőleg Gyulára érkezett a kereskedelemügyi minisztérium képviselőjében Széchy Károly vasúti és hajózási főfelügyelő, valamint Susnek Oszkár kereskedelemügyi minisztériumi számtanácsos, mint a számvevőszégi igazgatóság kiküldöttje. A nevezettek három napi vizsgálat alá vették a Gy. H. É. V. egész ügykezelését, üzemevezetését stb. és tapasztalataikat az igazgatóság ülésén mondották el. Mindezekről megemlékeztünk, amint-hogy annak idején megemlégtünk azt az eseményt is, hogy Weisz Mór igazgatósági tag, aki Székér Gyula távozásakor a vezérigazgatói teendőket elvállalta, e tiszteről lemondott. Mégis, most röviden vissza kell térnünk ezen eseményekre, mert az igazgatóság részéről felkértünk arra, hogy az ezen dolgokról egy helyi lapotársunknak kolportált téves és valótlan híreket a nagyközönség előtt megcáfoljuk.

Ez a lapotársunk, a B. K. ugyanis egyik legutóbbi számában irván ez eseményekről, valószínűleg érdekelt oldalról szerzett információ alapján úgy a vizsgálatnak, mint Weisz Mór lemondásának okát azokban a differenciákban kereste és találta meg, amelyek Weisz Mór és a társulat főkönyvelője, Blédy Boldizsár között fennforogtak. Eszerint Weisz Mór Blédy helyett más főkönyvelőt akart alkalmaztatni s ezért Blédy működését minden módon támadta, támadásainak alaptalansága azonban minden alkalommal kitünt s ez okozta aztán, hogy Weisz Mór, miután terveit nem vihette ki, lemondott és pedig úgy a vezérigazgatóságról, mint magáról az igazgatósági tagságról is. Továbbá a B. K. szerint Weisz Mór támadásainak következménye lett volna az e havi vizsgálat is, mely azonban szintén Blédyt igazolta.

A vizsgálat okáról és Weisz Mór lemondásáról szóló ezen verziót röviden érintettük volt mult számunkban is s erre vonatkozólag most a Gy. H. É. V. igazgatósága a következő nyilatkozat közlésére kért fel bennünket:

A Békésmegyei Közlöny folyó hó 8-iki számában „Vizsgálatok a gyulavidéki vasutnál“ cím alatt megjelent közlemény részben valótlan adatokat tartalmaz, részben a tényeket tévesen csoportosítja.

A való igazság az, hogy Weisz Mór, aki a részvénytársaságnak ma is igazgatósági tagja, a végrehajtó bizottsági elnöki állást csak ideiglenesen vállalta el, az ideiglenes megbízást is több ízben le akarta tenni másnévű, nagymérvű elfoglaltsága miatt s csak az igazgatóság ismételt egyhangú kérésére tartotta meg mindaddig, míg egyéb elfoglaltsága reá nézve azt egyáltalán lehetővé tette; továbbá a való igazság az, hogy a könyvvezetésnél észlelt nagymérvű és feltűnő elmaradás pótlása céljából az igazgatóság rendelkezett egy minden tekintetben megfelelő főkönyvvezető felfogadása iránt; végül igazság az, hogy úgy a vasut ügyeinek helyes vitele, mint a könyvvezetés hiányainak felderítése körül a részvénytársaság Weisz igazgató urnak tartozik köszönettel.

Az igazgatóság.

## Békési közügyek.

### Megsemmisített közgyűlési határozatok.

#### A csütörtöki közgyűlés.

Békési tudósítónk számos oly érdekes eseményről ad hírt, amely jelenleg a békési közvéleményt foglalkoztatja, és amely Békés különle-

ges közéletének jelenleg homlokterében áll.

E hét utolsó napjaiban egész csomó határozata érkezett le a vármegyének e községhez, amely határozatok mindegyike a képviselőtestület egyik-másik megfelelőbb döntésére vonatkozik. Jellemző, hogy a vármegye a képviselőtestület minden megfelelőbb határozatát megsemmisítette.

Igy a törvényhatóság a főjegyző felebbezése folytán megsemmisítette a községi közgyűlés azon határozatát, amely a község külső képviselőtésére vonatkozik. Ugyanis a képviselőtestület úgy határozott — s elhatározásában politikai szempontok vezették, — hogy a község külső képviselőtését egyedül a bíróra s nem együttesen a főjegyzőre és a bíróra bízta, kimondotta azt is, hogy e kérdésben ő, a képviselőtestület és nem a tanács illetékes határozni. Ezzel szemben a törvényhatóság úgy döntött, hogy törvény szerint a község képviselőtésében az előjáróság kell, hogy határozzon. Megsemmisítette a vármegye a közgyám megválasztását is.

Ugyancsak megsemmisítette a vármegye a képviselőtestület azon határozatát is, amellyel ridegen elzárkózott a rendőrlétszámának létszámának felemelése elől. E határozatot Madarassy Sándor rendőrbiztos felebbezte volt meg. A törvényhatóság új határozat hozatalára utasította a községet.

A főjegyző ismeretes fegyelmi ügyében is döntött már a vármegyei fegyelmi hatóság. Tudvalevőleg a főjegyző ellen Kratochvíl Gyula és társai tettek panaszt a beton-járda építési ügyéből kifolyólag. Azt hozták fel ellene, hogy nem respektálta az alispánnak az építkezés beszüntetésére vonatkozó határozatát s ezzel a felsőbbség ellen tiszteletlenséget követett el, de sőt a közgyűlésen is lázított az ellen. A fegyelmi hatóság a vizsgálat során megállapította, hogy a felhozott tényekből ez egyáltalában nem bizonyítható be s a fegyelmi vizsgálatot, arra semmi alapot nem látván, beszüntette.

Békés község különben a héten is tartott képviselőtestületi közgyűlést, amelyen szintén hozott egy-két érdekes határozatot. Legjelesebb volt a kiadói állás szervezésének ügyében hozott határozat. Mint megírtuk, a fősolgabíró konstatacióval s erről a vármegyének jelentést tett, hogy egy kiadói állás szervezése okvetlenül szükséges, mert egy ember az iktatói és kiadói munkákat képtelen végezni s ennek következtében folytonosan sok a restancia. Erre a vármegye utasította a községet, hogy csináljon valamit. Csütörtökön került az ügy a képviselőtestület elé, amely azonban meglehetősen furcsán határozott. Régi békési szokás szerint ugyanis roppantul huzózkodott a baj gyökeres — de természetesen költséges — orvoslásától, s ahelyett, hogy érdemleges határozatot hozott volna,

bizottságot küldött ki, annak megvizsgálására, hogy hát csakugyan szükséges-e az a kiadói állás. Persze, nyilvánvaló, hogy ennek a határozatnak semmi értelme nincs, mert a legilletékesebb fórum megállapította, hogy az állásra okvetlenül szükség van s így már semmi vizsgálni való nincs. Békésen most érdeklődéssel várják, mi lesz a határozat következménye.

## HIREK.

### Dicsőséges március.

Amikor hatvanadik évfordulóját ünnepeljük a bilincstörő nagy márciusnak, itt ott akad még egy fehér haju megrokkant aggastyán, aki saját szemével látta, saját füleivel hallotta ama nap mámoros örömujjongását, az ifjuság egtevívó lelkesedését, amint Petőfi Sándorral az élen ellentmondást nem tűrő nemes hévvel kiharsogta a sajtószabadságot. Ma-holnap kihal ez a nemzedék és a dicsőséges nap eseményei csak az apák hagyományaként száll át az ifjabb nemzedékre, s abban a pillanatban, amikor az utolsó szemtanu szemei megfűgeseznek, a 48-as március idusának gyönyörű jelenetei nagyapó mesemondó ajkairól átvonulnak a történelem lapjaira.

Vajjon abban a történelmi pillanatban, amikor az utolsó szabadsághős sirjába tér és az élőszó a maga közvetlenségének varázsával írott betűvé csendesül, vajjon abban a pillanatban meggyengülne-e bennünk a dicső nap iránt érzett hevület, amikor évről-évre visszatér a kalendáriumba? Vajjon bevésőbbé fogjuk-e érezni a tavasz első fuvallatában a szabadság után való sóvárgást, s el fognak-e mosódni lelkünkben azok az alakok, azok a daliás fiatalok, akik akkor, ama nagy napon néhány óra alatt századokra kiható diadalt arattak a zsarnoki önkényen?

Nem.

A sirgödör magába zárhat mindent, ami porlandó, tetemek porrá válhatnak, fergek csontokat megőrlhetnek, de az eszme él! Azon nem fog idők múlása, nemzedékek pusztulása, viharok száguldása, napsütés mosolya. Sirhantok bedőlhetnek, süppedő temetőkön új porrétegek támadhatnak, ölnyi magasak, az eszmét nem öli meg semmi! Mert az eszme a szivekben él.

Szivekben él az eszme: a szabadság eszméje. A csecsemő anyatejjel szívja magába és szívni fogja mindaddig, amíg csak magyar lesz, aki kisdédét emlőin táplálja és valami bus, borongós altató dalt dudol hozzá. Ez a dal ott fog zsongani a férfivá fejlett gyermekiuban is és tette fogja serkenteni őt, valahányszor veszedelem fenyegeti a hazát. Ez a dal ott fog zsongani az anyavá fejlett leányka fülében is és ő tovább fogja dudolni a maga gyermekeinek.

És ezért mi március dicsőséges napját sohasem fogjuk elfelejteni. Szemtanuk kihálása, nemzedékek váltakozása után sem, soha, soha, az idők végtelenségéig!

— Választmányi ülés a Gazdasági Egyletben. Ismételt felhívjuk a Békésmegyei Gazdasági Egylet választmányi tagjainak figyelmét a holnapi, e hó 15-iki választmányi ülésre, amelynek egyik renkívül fontos tárgya az őszi csabai kiállítás előkészítése, amelynek nagy fontosságára való tekintettel kívánatos, hogy a tagok minél nagyobb számban jelenjenek meg. A részletes tárgysorozatot már közöltük.

— Mezőberény község haladása. Nagy jelentőségű és fontosságában messze kiható határozatot

hozott Mezőberény község képviselő-testülete e hét csütörtökön megtartott közgyűlésén. A kiküldött bizottság javaslatára enghangulag elhatározta, hogy 14 forgalmasabb utcáját mindkét oldalon *beton-járdával* s többi kisebb, elhagyatottabb utcáit is mind téglajárdával látja el. A beton-járda építésének költségei mintegy 120,000 koronára rugnak. A község a vállalatra már ki is irta a pályázatot, s annak feltételei lapunk mai számának hirdetései között olvashatók. — A beton-járdák építése különben [vármegyeszerte szépen halad. Igy immár Köröstarcsán is mihamar elkészül a betonburkolat, amelyre a község 60,000 koronát áldozott. Készen van már Békésen és még több helyen is s kívánatos volna, ha a többi községek is mihamar igyekeznek ebbe az állapotba eljutni. Igy különösen Csaba, amelyre már igazán ráférne, hogy siralmas járdáira is hozzon némi áldozatot.

— **A békésmegyei tisztújítás ellen beadott felebbezés.** Tudvalevőleg *Christó Miklós* nyugalmazott vm. árvaszéki ülnök felebbezést adott be Békésvármegye ez év januári tisztújítása, illetve annak egy része ellen. Megfeleltette az árvaszéki elnök, továbbá a szeghalmi, békési és szarvasi főszolgabíró megválasztását, mivel ezen állásokra ő is pályázott, de a jelölő bizottság — azon okból, hogy ő már nyugdíjas tisztviselő — nem jelölte. E felebbezés iratait e héten a közigazgatási bíróság visszaküldötte Békésvármegyéhez, azzal, hogy a vármegye egészítse ki azokat a *Christó* nyugdíjazására vonatkozó iratokkal. Az így kiegészített felebbezést a vármegye a jövő héten küldi ismét fel a közigazgatási bírósághoz.

— **Bünpör egy békési egyesület vezetősége ellen.** Rendkívül érdekes miniszteri leirat érkezett a mai napon a vármegyéhez egy békési egyesület feloszlata ügyében. A belügyminiszter a „Békési Független Földmivelők Egyesületét” a megejtett vizsgálat adatai alapján feloszlatta és *elrendelte a vizsgálati adatoknak a bünyefenyítő bírósághoz való áttételét*, mivel a pénzkezelés körül súlyos zavarok voltak és az egyesület vezetősége ellen a hűtlen kezelés vétségének is mérve látszanak fennforogni. A leirat indokolása s általában az egész ügy igen érdekes részletekkel bír, amelyeket legközelebbi számunkban közölhetünk le teljesen.

— **A mai ünnepek.** Rendkívül fényesnek és impozánsnak ígérkezik Békéscsaba mai márciusi ünnepe. Legutóbbi számunkban már több egyesület és testület ünnepeléséről hírt adtunk, itt közöljük még a lapunkhoz újabban beérkezett meghívásokat:

A csabai kegyeletes közönség ma délután 2 órakor ünnepség keretében megkoszorozza *Fábry Pál* volt 48-as hős honvéd sírját, aki 1849-ben a temesvári ütközetben súlyos sebet kapott, amellyel hazahozatván, itt kiszüvedett. Indulás a régi felsővégi ág. ev. temetőbe délután fél 2 órakor, gyülekezés a városháza udvarán.

A magántisztviselők és kereskedő ifjak egyesülete ezután is értesíti tagjait, hogy a Kossuth-téren vasárnap délután 3 órakor tartandó hazafias ünnepélyen testületileg vesz részt; ugyancsak innen a főgimnáziumban tartandó emlékünnepélyen is küldöttségileg vesz részt; ez uton kéri tehát az elnökség a tagokat, hogy ma délután 2 órakor az egyesületi helyiségben teljes számban jelenjenek meg. Ugyazintén kéri az elnökség a tagokat arra is, hogy az este a Nádor-szállóban tartandó közvacsorán is lehetőleg teljes számban legyenek jelen.

A békéscsabai izraelita iskola március idusának emlékére ma délelőtt 9 órakor ünnepélyt rendez, melyen az iskola tanulói hazafias verseket és dalokat fognak előadni. Az ünnepi beszédet *Kriener Jenő* igazgatótanító tartja. Vendégeket szívesen lát az iskolaszék.

A vármegyének többi községei is egyforma fényvel ülik meg a dicső Márciusot. Igy impozáns és nagyszabású lesz Gyoma ünnepe is, amelyen *Harsányi Pál* mondja a megnyitó beszédet, *Pálffy Béla* tart ünnepi beszédet és *Ürményi Lajos* szaval hazafias költeményt. A vármegye számtalan ünnepségét különben lehetetlen külön-külön felsorolni, mert alig van olyan egylet, olyan testület, amely a legnagyobb lelkesedéssel ne áldozna március 15-ike kegyeletes kulturájának.

— **A csabai református egyházról.** A csabai ref. egyháztanács ma délelőtt ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya az új lelkész meghívása volt. Az egyháztanács örömmel vette tudomásul az egyházmegei esperes azon értesítését, hogy a lelkészválasztás megerősítést nyert s ezért felhatalmazza az egyházat, hogy új lelkészét meghívja. A presbyterium elhatározta, hogy szívélyesen és benső örömmel üdvözölvén új lelkészét, meghívja őt, hogy mielőbb foglalja el hivatalát s értesítse az egyháztanácsot, hogy melyik közelebbi vasárnapon óhajta ünnepélyes beigtatásának megtörténtét. — Értesülésünk szerint a lelkészbeiktatás e hó 29-én fog végbemenni ünnepélyes formák között.

— **Eljegyzés.** *Botyánszky János*, a Békéscsaba-városi Takarékpénztár r.-t. pénztárnoka eljegyezte mathovicsi *Piukovich Jolánkát*, néhai mathovicsi *Piukovich Géza* hajóskapitány és neje szül. *Luxeder Irén* leányát.

— **Választások Szarvas községnél.** Szarvas község képviselő-testülete e hó 19-én a főbíró elnöklelete alatt tisztújító széklet tart, amelyen a megüresedett aljegyzői, főpénztárnoki, főpénztári ellenőri és katonai osztálybeli irnoki állásokat töltik be.

— **Halálos szerencsétlenség a csabai tanyákon.** Súlyos szerencsétlenség történt tegnapelőtt *Weisz Mihály* gerendási tanyáján. *Paulik Mihály* 67 éves foglalkozás nélküli szegény embert, akinek ott a tanyán kegyelemből adtak lakást és ételmeget, egy megvadult bika megtámadta, felkötölte és összetaposta. *Paulik*

nagyon súlyos belső sérüléseket szenvedett. Haldokolva szállították be a csabai kórházba, ahol most ápolják. Életben maradásához nincs remény.

— **Államsegély.** A kereskedelemügyi miniszter 1500 korona államsegélyt utalványozott a folyó tanévre az orosházi tanonciskolának.

— **Véres verekedés Csaba utcáján.** Nagy botrány, súlyos sebesüléssel végződött verekedés volt tegnap Csaba főutcáján, a Zöldfavendéglő közelében. *Gabriel András*, *Radák György* és *Tóth János* csabai suhanclegények meglesték *Krátki János* 22 éves legényét, megtámadták és botokkal félholtra verték. *Krátki* súlyos sérüléseket szenvedett. A dolgot előzménye az volt, hogy *Krátki* ez év új év napján *Gabriel* nek az öcscsét valami korcsmai veszekedés közben pofonütötte. *Gabriel* ezért bosszút esküdött s csak az alkalmat várta, hogy *Krátki*t helyben hagyassa. Most aztán cimboráival jól ki is töltötte a testvérén esett sérelem miatti bosszuját. *Krátki*t súlyos sebeivel lakásán ápolják; a gazdalogények ellen megindították az eljárást.

— **Hetibetét-üzletág.** A *Békéscsabai takarékpénztár egyesület*, vármegyének ez a kiváló pénzügyintézete, leginkább azon elvtől vezéreltetve, hogy bárkinek, tehát még a kevésbé vagyonosoknak is, lehetővé tegye a tőkegyűjtést, elhatározta, hogy a hetibetét-üzletágat működési körébe felveszi és nagyobb arányokban bevezeti. A *Békéscsabai takarékpénztár egyesület* hetibetét-fizetéseinek egy-egy 40 fillér s a befizetésekkel járó előnyök kedvezőbbek minden eddigénél. A késedelmi fillér ugyanis a pontosan fizető hetibetevőket illeti, valamint övék a kamat és az *abba-hagyott betétek utáni kamat* is. A késedelmi fillért csak 14 nap elteltével és 40 fillér után kell fizetni. Főelőnye e takarékpénztár hetibetetés üzletágának az, hogy *abba bárki és bármikor* beléphet s nem kell utánfizetnie a többiek által már befizetett heti részleteket. A hetibetét-üzletágban minden egyes betevő üzletfél bizonyos összegnek 250 héten át való folytonos befizetésére kötelezi magát s egy, heti 40 filléres, üzlet-rész után öt év múlva 100, öt üzlet-rész után öt év múlva 100, tíz üzlet-rész után pedig 1000, száz üzlet-rész után pedig 10.000 koronája lesz, amelyet még a késedelmi fillérek és a kamatok is szaporítanak. Az intézet aláírási ivatek bocsájtott ki, melyekre már eddig is több száz betétrezés lett jegyezve, és hisszük, hogy sokan örömmel fogadják még a kisemberek száza által is könnyen gyakorolható és megvalósítható ezen előnyös tőkegyűjtési módot és a hetibetevők csoportjaihoz való csatlakozásukat a szétküldött ivatek aláírásával és beküldésével a takarékpénztár egyesületnek mielőbb be fogják tömegesen jelenteni.

— **Mikor a rendőrség kincset keres.** Egyik utóbbi számunkban ezzel a címmel irtuk meg azt az érdekes históriát, hogy miként kereste a csabai rendőrség a budapesti államrendőrséggel vállatve egy állítólagos betörés 40000 koronára rugó zsákmányát, anélkül azonban, hogy a nagy kincse ráakadnia sikerült volna. Mint megirtuk, az egész ügy *Pilkó János* csabai lakos feljelentésén

alapult, amely szerint ő a fogházban hallotta volna, hogy miképp történt az a betörés és hol van elrejtve a zsákmány. *Pilkó János*ról ez ügye kapcsán azt is irtuk, hogy gyakran szokott abba a helyzetbe kerülni, hogy a rendőrség ad szállást neki. Most *Pilkó János* felkeresett bennünket szerkesztőségünkben s azon igazolt állításának nyilvános konstatálására kért fel, hogy ez állítás téves, mert ő becsületes munkásember, aki soha komolyabb büncselekményért elzárva nem volt, legfeljebb az a hibája, hogy szeret hazárdjátékokat játszani s a miatt egyszer-kétszer meggyűlt a baja a hatósággal. Legutóbb is ezért volt 4 napra a járásbíróóság fogházába elzárva, amikor az állítólagos betörésről hallott. Ő azonban nem csavargó és nem szokott hasonló dolgokba keveredni, aminthogy most sem akarta a rendőrséget felültetni, hanem jóhiszeműen járt el. Mindezek igazságát *Pilkó* kérésére szívesen konstatáljuk.

— **Hibaigazítás.** Közöltük mult számunkban a rendes tavaszi állatvizsgálatok sorrendjét, azonban az egyik dátumba sajtóhiba csuszott be s ezt most helyre igazítjuk. A lóvizsgálat, mint helyesen közöltük, április 6-án (a városban) és 7-én (a tanyákon) lesz, azonban a hasított körmű állatok vizsgálata nem 4-én és 10-én, hanem 7-én és 10-én lesz.

— **Elhunyt községi jegyző.** Súlyos gyász érte Mezőberény község tisztikarát, amelynek egyik érdemes tagja, *Mucsi Mihály* katonasági és hivatásügyi jegyző csütörtökön déli 12 és 1 óra között elhunyt. *Mucsi* 1894 óta állott Mezőberény község szolgálatában s most 56 esztendő volt. Hosszabb ideje, már körülbelül egy éve betegeskedett, szervi szivbaj, májbaj gyötörte, mignem most a halál szenvedéseitől megváltotta. Az elhunyt özvegyet és nagyszámú családot hagyott hátra. Temetése ma ment végbe nagy részvét mellett.

— **Katona-hangverseny Csabán.** Kiváló élvezetben lesz része kedden este a csabai közönségnek. Ezen az estén a csabai „*Uránia*”-mozgóképszínházban a jeles szegedi katonazenekar játszik, majd előadás után, este 10 órától kezdve a *Fiumekávéházban* hangversenyez.

— **Purim-est a „Nádor”-ban.** Nagyszabású mulatságot készített elő Purim-estéjére vendégeinek *Lipkovits József*, a Nádor-szálló tulajdonosa, aki ez alkalomból összes helyiségeiben nagy hangversenyt és tombolajátékot rendez. Emellett meglepetésekről is gondoskodva van, úgy, hogy tekintve még az efajta estélyeknek mindenkor megszokott nagy látogatottságát, kétségtelen, hogy a vendégeknek kiváló mulatságban lesz részük és nem fogják megbánni megjelenésüket.

— **Elveszett kézimunkák.** Csütörtökön délelőtt a buzapiac *Corvina* felőli oldalán egy cselédleány elvesztett több félben levő kézimunkát; kéri a becsületes megtalálót, szíveskedjék azokat ezen lap kiadóhivatalában jutalom ellenében beadni, mert különben a szegény cselédleánynak kell a kézimunkák árát megtéríteni, ami reá nézve nagy kár volna.

— **Köszönet.** Az izr. Nőegylet elnöksége ez uton mond köszönetet *Francsek István* gőzfürdő-tulajdonos urnak, aki az egylet szegényei részére 28 szabadjegyet bocsátott rendelkezésre.

— **Gyomorhajokat** és minden oly bajt, mely erjedéssel van egybekötve, leggyorsabban és legbiztosabban a teljesen ártalmatlan „Sirolin-Roche” gyógyítja, mely a bükkfakátrány rég elismert gyógyhatásait tartalmazza annak kellemetlen íze nélkül. Méregtelen, nem izgató és jóízű. A gyógyszerárakban kapható.

— Elvéve még találkozunk azzal az ósdi felfogással, hogy a gyógyszernek, hogy hatásos legyen, okvetlen nagyon rossz ízűnek kell lennie. Ma más nézet uralkodik már és így például a „Scott-féle Emulsió” oly csukamájolaj összetételű, mely kellemes ízű, könnyen emészthető és a gyermekeknek, a gyenge embereknek valóságos áldás. A „Scott-féle Emulsió” minden gyógyszerárban kapható.

### Megszöktetett anyós.

Uj találmány a vők számára.

Ugy látszik, hogy még nem fogytak ki minden leleményességükből azok a magukat boldogtalannak nevező emberek, akiket az isten anyóssal áldott meg.

Egy csabai uriember, akire iszonyu teherként nehezedett anyósának jelenléte; már régóta gondolkozott róla, hogy miképen szabaduljon meg tőle. Szebbnél-szebb terveit is tönkretette az éber anyós, akit nem lehetett egykönnyen becsapni.

Az anyós egyébként még nem volt nagyon öreg, saját maga előtt pedig még fiatal volt és ez a téves hite vitte bele a kelepcebe, amelyet a kedves veje ura készített a számára.

Egy nagy családi perpatvart követő napon az anyós egy levelet kapott, amely iszonyu jó kedvre hangolta, de amelyet senkinek sem mutatott meg. Attól kezdve iszonyuan izgatott volt, csinostgatta magát, folyton a tükör elé ugrott és a lánya azt hitte, hogy megbojondult, a veje pedig nagyokat nevetett a markába, mikor senki sem látta.

Két napig tartott ez így s a harmadik nap reggelén, mikor fölébredtek, az anyós nem volt sehol. Az asztalon pedig egy kis levélke volt, amelyben azt írta, hogy csak az éjjel jutott eszébe, hogy el kell utazni, és így nem köszönhetett el sem. A férj csak mosolygott, de a felesége nem tudta mire vélni a dolgot.

Az asztal mellett összetépett levél volt, amelyről az asszonyka ilyen szavakat olvasott le: „már régen szerettem”, „holnap reggel Orosházán”, „lehet, hogy különös, de nem mindig az ifjuság bir vonzó erővel”. Ezt még kevésbé értette meg az asszonyka, de a férje ismét csak rejtélyesen mosolygott és megnyugtatta, hogy semmi baja sem lesz a kedves mamának.

A „kedves” mama pedig szépen elzónázott és bizonyára iszonyu dühös volt, mikor Orosházán nem találta meg azt, *akinek a nevében a levelet az ő kedves veje megírta.*

Az anyós pedig egyenesen a másik lányát és vejét ment el boldogítani és az itteni veje most iszonyuan boldog, hogy meg tudott tőle szabadulni.

## Színház.

### Kocián hangversenye.

Másodizben jelent meg szerdán este a világhírű hegedűvirtuóz a csabai közönség előtt, amely tavalyi vendégszereplése után nagy érdeklődéssel várta a kiváló művészt. Bár Kocián fellépése nem épen a legkedvezőbb időpontban történt, s alig két nappal a szintársulat elmenetele után — mégis a színházat szép és díszes közönségtöltötte meg, amely lelkes tapsal kedves ismerőseként üdvözölte Kociánt.

Az est folyamán az ünneplés egyre fokozottabb mértékben ujjult meg, Kocián gyönyörű, virtuóz játékának hatása alatt. A művész ezuttal is elragadta a közönséget technikájának csodálatos készségével s e mellett játékának átértett meleg közvetlenségével. Nagy sikere volt valamenyi számával, de ezuttal is a legnagyobb hatást azokkal a darabokkal érte el, amelyekkel kezének boszorkányos ügyességét, páratlanul fejlett technikáját volt alkalma kimutatnia.

A közönség tapsaiból kijutott *Veselsky* zongoraművészek is, aki díszkrét, finom kíséretével, ugyszintén önálló számaival is bőven rászolgált az elismerésre.

\* **Fráter Lóránd Csabán.** Minden jel szerint eddig példátlan érdeklődés mellett fog lefolyni a Magántisztviselők Egyletének április 5-i estélye, amelynek hatalmas művészi szenzációja *Fráter Lóránd* fellépése lesz. A zsenialis énekes, hegedűs és zeneszerző manapság talán a legnépszerűbb magyar művészek egyike s ezért indokolt a közönség oly nagymérvű érdeklődése, amelynek fokmérője, hogy a *Jegyárutás első napján*, mintegy három héttel az estély előtt, *400 korona áru jegy kelt el.* A hangversenyen különben *Fráter* mellett részt vesznek még *Stephanidesz* Károly országos híri zongoraművész, a Népszínház volt karnagya, továbbá *Farkas Vilma* hegedűművésznő is. A hangverseny részletes műsorát egyik közelebbi számunkban adjuk.

\* **Az Uránia-színház megnyitása.** Békéscsaba nagyvárosias színezetéhez nagymértékben hozzá fog járulni az *Uránia* mozgófénykép-színház, amely a városi színházban ma este nyílik meg. De nemcsak külső tekintetben, hanem ami belső értékét is illeti, egy cseppet sem kicsinylendő fontosságú ezen új intézmény, amely teljesen fővárosias mintára berendezve, a népek szó-rakoztató módon való oktatását tűzte ki feladatául. Emellett azonban a legmagasabb értelmiségű embernek is nyújt annyi szórakozást, hogy senki sem bánja meg, ha nem tulajdonosan magasra szabott belépő díját megfizeti. Az *Uránia* egész éven át mindennap tart előadást, kivéve azon estéket, amidőn a szintársulat itt van, vagy a színházban valami hangverseny van. A mai rendkívül fényes megnyitó előadást különösen ajánljuk a közönség becses figyelmébe.

## Vérszegénység

ellen gyorsan ható szer a SCOTT-féle Emulsió és az ezen betegségből származó kedélytelenséget, csüggedést és gyengeséget is elhárítja. Az a jó hírnév, melyet a SCOTT-féle Emulsió kivívott magának, különösen **vérszegénység** esetében, azon alapszik, hogy annak elkészítéséhez azokat a legfinomabb szereket használják, melyek pénzért egyáltalában beszerezhetők s a melyeket sok évi tapasztalat alapján tudtak felismerni, továbbá, hogy ezen alkatrészek a sajátos



Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módosított védjegyet — a halászt — kérjük figyelmbe venni.

### SCOTT-féle ELJÁRÁS

által izletes, könnyen emészthető Emulsióval dolgoztatnak fel. Ennek eredménye ezen készítmény, melynek tápereje fölülmulhatatlan.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

## Közgazdaság.

Irányadó szempontok az öntöző csatornák létesítésénél.

(Az öntöző-csatornáról szóló cikksorozat befejező része.)

Írta: Ludvigh Ede.

I.

Hogy az Aiföldnek öntöző-csatornára van szüksége, azt minden komolyan gondolkozó ember rég belátta már. A vizek lecsapolásával az allalaj kiszáradt, az időjárás is részben megváltozott; a föld termésére sem lehet már oly biztosan számítani, mint azelőtt, úgy hogy egy jótermésű év szinte ritkaságszámba megy. Azelőtt, ha havas telek voltak, nyáron mindig bőséges termés következett, de mai napság már úgy állunk, hogy a havas telekre nem mindig jön általános bőséges termés nyár is. Példa rá az 1903. év, mikor havas télre nálunk Tisza, Körös és Maros mentén ugyan jó termés volt,

de az ország nagy részében aszály uralkodott.

Tekintsük csak a mezőgazdaságra annyira fontos tavaszi időjárásokat, melyektől a termés legnagyobb mértékben függ; ez is megváltozott már. Ha a tavasz nedves, májusban és június első felében elegendő eső van, a növényzet ekkor szépen fejlődik, de mit ér mindez, ha június második felében hirtelen föllép a forróság és egyetlen nap tönkretesz mindent? Ha a tavasz száraz, akkor meg az éjjeli hőmérséklet olyan alacsony, hogy ha nem is fagy minden nap, de ahhoz nagyon közel jár. Ekkor a növényzet nemcsak a szárazságtól szenved, de fejlődésében a hűvös időjárás is megakasztja, nem nő az, csak vénül. Es mi ilyenkor az eső után fohászkozunk, mely ha elmarad, inség elé nézünk. Egy-egy tavaszi esőtől függ mindnyájunk jóléte, az egész ország sorsa.

(Folytatjuk).

Segédszerkesztő: Laptulajdonos: Teleky Sándor Dr. Ursziny János

Nyomatott a „Békésmegyei Függetlenség” könyvnyomdájában, Békéscsabán.

## Nyilttér.

(E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)



## Szépen butorozott KÉT SZOBA

magánosok részére KIADÓ. Esetleg teljes eliatásra is elfogad két fiatalembert Povázsay Gusztáv vendéglős

## Kádár Jenő

női kalap, női divat és kézimunka áruháza Békéscsaba, Vasút-utca, Gécs-ház.

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, miszerint a tüzvész által elpusztított

üzletemet teljesen újonnan berendezve és megnagyobbítva

f. hó 19-én újból megnyitom, amikor is a legújabb és legszebb női kalap és divatújdonságok, melyeket most személyesen vásároltam be, megérkeznek.

Egyben felhívom szives figyelmüket, hogy sikerült áruházam részére egy elsőrendű kalapdiszítónőt szerződtetni, miáltal abba a kellemes helyzetbe jutottam, hogy a t. hölgyközönség legmagasabb igényeit kielégíthetem.

Kalapátalakítások már a mai naptól kezdve elfogadtatnak.

Szives pártfogásukat jövőben is kérve, igyekezni fogok azt mindenkor kiérdemelni.

Tisztelettel: **Kádár Jenő** női kalap, női divat és kézimunkák áruháza Békéscsaba, Vasút-utca.

## Festéküzlet!

Szobapadló lakkok!

A szobafestő és mázoló-mester urak különös figyelmébe ajánlja saját készítésű

olajfestékeit, továbbá száraz festék és ecset-árukat, valamint kence és lakkokat

s az összes itt fel nem sorolt hozzávaló összes árukat jutányos áron, nagy választékban:

**Klein Jakab** — fűszer- és festékkereskedő  
Békéscsabán, Berényi-ut.

Szobapadló lakkok!

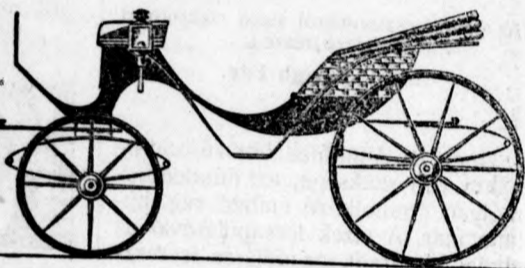
## Vicskó Testvérek

kocsigyártók

BÉKÉSCSABÁN

Zsidótemplom-utca

1760. sz., saját házukban.



Készítenek mindennemű modern **uri hintó-kocsikat,**

fedeles kocsi és batárokat, uri szánokat, valamint az összes ruganyos kocsikat kifogástalan csinnal, a legrövidebb idő alatt.

Ócska kocsik javítása és ujakkal való becserélése.

Gazdasági eszközöket, teherkocsikat stb. a legjobb minőségben, jutányos áron készítenek.

Javításokat

gyorsan, pontosan eszközölnék.

## BABINSZKY JÁNOS

EZELŐTT TURCSÁN PÁL  
MŰSZTERGÁLYOS BÉKÉSCSABÁN, FÖTÉR.

Tisztelettel értesitem Békéscsaba és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy a

### m ű e s z t e r g á l y o s

szakmába vágó munkákat, ugymint: fa-, szarv-, csont-, borostyán-, tajt- és legfinomabb pipaszárakat, továbbá billiárd-dákókat és golyókat, lignonszantum tekepályagolyókat és babákat a legjutányosabb árban készítek. — Továbbá tudatom, hogy elvállalok

nap- és esőernyő-javításokat.

Utánzott elefántcsontgolyókból nagyraktárt tartok.

A n. é. közönség becses pártfogását továbbra is kérve, vagyok tisztelettel

**BABINSZKY JÁNOS.**

Egy tanonc felvétetik.

Villamos üzemmel pörkölt kávé.

## Meinl Gyula-féle

Magyarország legnagyobb kávé- és thea-behozatali cég lerakata Békéscsabán egyedül

## Patay Mihály

csemege-kereskedésében

Vasut-utca, Korossy-ház.

**Figyelmeztetés!** Meinl-féle villamos üzemmel pörkölt kávék naponta frissen kaphatók a következő árakban:

1/4 kilogram: 70 fillér, 80 fillér, 90 fillér, 1 kor. és 1 kor. 10 fillér.

Tisztán kezelt áru.

Valódi Jamaicai Rum.

Teasítéményekből legnagyobb választék

I-ső rendű uradalmi  
hizlalt szopós

## báránnyhús

eleje . . . 60 kr.  
hátluja . . . 64 kr.  
kilónkint.

Naponta kapható

## Weisz Mihály

húscsarnokában Békéscsabán.

## Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férfruhához (Kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
elegendő, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért, színtűgy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkangarnt stb. stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

**SIEGEL-IMHOF Brünn.**

Minták ingyen és bérmentve,

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek.

Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.

Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

## REIN JENŐ festék- és kefe-üzlete

BÉKÉSCSABA, Vasut-utca, Molnár-ház.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint kizárólagos

### festék-, ecset- és kefeáru-üzletemet

ismét megnyitottam és raktárom tulhalmozottsága miatt igen jutányosan árusítok mindenféle festék- és kefe-árukat. Kiválóan ajánlom saját készítményű olajfestékeimet. Mindennemű szobapadló lackjaimat, borostyánlak, linoleum, a világhírű „Medve”-jegyű padlólack egyedüli lerakata, angol és belföldi kocsi-mázak, mindennemű és színű száraz és por-festékek, homlokzat-festékek, ruhakelme festékek, művész-olaj és aquarell vizfesték, festő-vásznak, minden a festék szakmába és iparosok részére szükséges anyag-áruk a legjobb minőségben a legjutányosabb árban.

Amerikai petroleum és denaturált szesz jutányos árban.

Tisztelettel: **REIN JENŐ.**

Ugyanitt teljes fűszerüzlet-berendezés, valamint egy minden szobában felállítható és összerakható gőzfürdő igen jutányosan eladó.

## WEISZ MIKSA

### női divatárúháza Békéscsabán, Főtér

Tavaszi divatujdonságok, ruhakelmék, diszek és selymek már megérkeztek.

### Ujonnan létesített női divattermemben

készülnek angol és francia divatú tavaszi felöltők, gallérok nők és gyermekek részére.

### Modell-darabok nagy választékban,

a legversenyképesebb áron. Üzletben vállaltatnak teljes kosztümök, melyek saját divattermemben elsőrangú szabázmó által készítettnek, ugyszintén utcai, estélyi toillettek, angol és francia divat szerint.

### Kelengye-osztályom páratlan a vidéken.

Varróleányok és tanulóleányok felvételnek.

Telefonszám: 31.

Vidéki rendelésekre nagy súlyt helyezek.

## + Soványság +

az egyedüli eredménytől kísért szer a dr. William Hartlet tanár amerikai erőtáppora. Soványak tartós, szép felt testidomokat nyernek; hölgyek remek keblét; 6 hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállás. Vérszegénység, idegesség, sápkór ellen és gyomor-bajosoknak nélkülözhetetlen szer. Kitüntette Chicago, Berlin, London és Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Ára dobozonként 1 forint 10 krajcár használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór Budapest, VII., István-ut 11. II. em. 10.

## Csak egy pillantás a kirakatra!

Ott diszlenek mindenféle tavaszi ujdonságok: férfi és gyermekkalapok, színes és fehér puha elejű ingek, nyakkendők, gallérok, kézelők, utolsó divat szerinti kalapok, cipők. Női piperecikkek óriási választékban.

Az összes szabókellékek legnagyobb raktára Békésmegyében:

## DEUTSCH TESTVÉREK

női és férfidivatárúháza  
Békéscsaba, Főtér, városházával szemben.

Szolid, pontos kiszolgálás.

## Molnár Sámuel

férfiszabó üzlete Békéscsaba, Lepény-utca 760. sz., saját ház.

Ajánlom dusan berendezett Különösen figyelembe ajánlom raktáramat

hazai és angol nagy sapka-raktáramat: szövetekből.

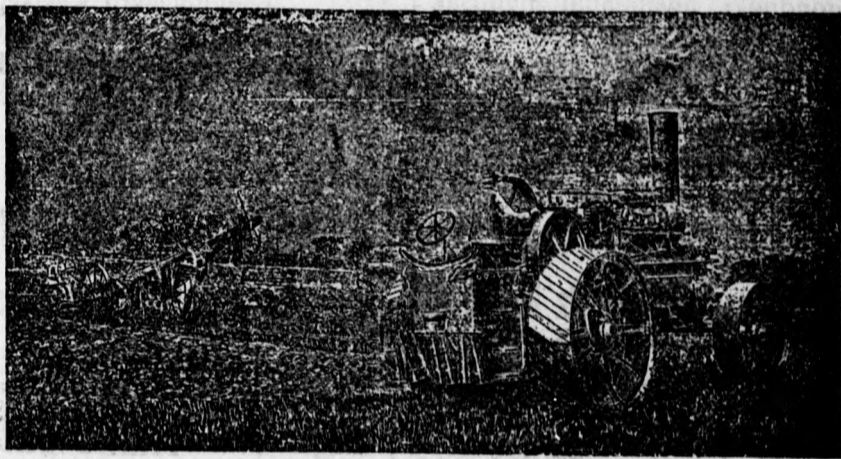
Készítek kifogástalan jó öltönyöket Készítek férf-, gyermek-, női-, tennisz-, bicikli-, gépész-, utazó- és komót sapkákból, a leg- a legjutányosabb árak mellett. jutányosabb árak mellett.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel Molnár Sámuel férfiszabó Békéscsaba.

## Szegfű Rudolf

gazdasági gépraktára  
Békéscsaba, Buzapiac.

Ajánlja a legkittünobb gyártmányu mezőgazdasági gépeket.



Bächer és Melichár elismert mezőgazdasági gépgyáranak békésvármegyei kizárólagos képviselője. Földeknek gőzekével való felszántását a legjutányosabb árban elvállalja saját gőzekéjével. Óriási pénz- és időmegtakarítás a gazdáknak, kik földjüket gőzekével szántatják.

Johnston-féle aratógépek békésvármegyei főügynöksége



## Száraz, egészséges tölgyfa-szőlőkarók

1000 darabtól feljebb, ugyszintén vagononkénti vételnél

## tűzifa

is a legjutányosabb árakon szerezhető be

## Stein Mihály

tűzifa-, mész- és szénügynökségénél

Békéscsabán, Buzapiac 863. sz.

Rendelések a Kossuth-kávéházban is eszközölhetők.

## NOXIN

A LEGJOBB  
CIPŐ-  
KRÉM



A szabadalmazott  
KULCSCSAL

Minden jobb üzletben kapható.  
HOCHSINGER TESTVÉREK BUDAPEST.

## Hirdetmény.

Békéscsabai ág. h. ev. egyház részéről közhírré tétetik, hogy a Medgyesegyházán levő, a békéscsabai ág. h. ev. egyház tulajdonát képező

### épületek lebontását

az egyház elhatározta (ugymint: „Magtár“ hossza 20 méter, széles 9 méter, kétemeletes, téglafal, zsindefedél; „Cseléd-lak“ hossza 25 méter, téglafal, zsindefedél; „Góré“ hossza 12 méter, téglafal, zsindefedél) és ezen munkálatokra pályázatot hirdet. Akik ezen bontási munkálatokat felvállalni szándékoznak, azok részletes zárt ajánlataikat

### folyó hó 20-áig

a békéscsabai ág. h. ev. egyház gondnoki hivatalánál nyújtsák be. A bontás által kikerülendő téglák és faanyagok ott a helyszínen eladatnak.

Bővebb felvilágosítás a békéscsabai ág. h. ev. egyház gondnoki hivatalában nyerhető.

Békéscsabán, 1908. március hó 13-án.

Az Elnökség.

Nagy

# Purim Estély

rendeztetik

Lipkovits József  
„Nádor“-kávéházában.

## Méhészeknek fontos!

Az első magyar kereskedelmi méntelep tulajdonosa

Rühne Ferenc utóda Budapest,  
I. ker., Attila-utca 99. szám,

ajánlja dusan felszerelt raktárát a legjobb és legmegfelelőbb kaptárakból, melyek jó anyagból pontosan és lelkiismeretesen készítették, — továbbá mindennemű eszközöket és szerszámokat, melyek a méhészkedéshez kívánatnak, a legjobb minőségben és olcsó áron elad. Az 1908. évre szóló magyar vagy német nyelvű gazdagon illusztrált és sok újdonságot tartalmazó főárjegyzékek „Méhészeti Utmutató“-val együtt ingyen és bérmentve lesznek szétküldve, u. m. bárminemű utasítások és tanácsok is kívánatra közöltenek.



## Békés-Csabai takarékpénztár egyesület.

Részvénytőke: 1.000.000 K. Alapított 1872-ben. Egyéb tartalékok: 300.000 K.  
Tartalékalap: 500.000 K. Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye. Fiókiintézet: Gyomán.

## Azonnal folyósítunk amortizációs és egyszerű kamatos jelzálogkölcsönöket.

Konvertálásokat, váltó-leszámitolásokat, folyószámla-kölcsönöket kedvezően intézünk el. (1907 december 31-iki kölcsön-állomány: 9.988,803 korona 89 fillér).

Betéteket átveszünk, megfelelő napi kamatozás mellett és azokat kívánatra felmondás nélkül bármikor azonnal visszafizetjük. (1907 december 31-iki betét-állomány: 4.812,962 korona 68 fillér). Óvadéki célokra értékpapírokat kölcsön adunk. Átutalásokat eszközölünk Budapestre, Bécsbe és nagyobb bankhelyekre. Készséggel adunk bankügyekben a hozzánk fordulónak megbízható információkat és tanácsokat. **Heti betétek** 5 éves ciklussal. Fontos és célszerű takarékosági mód.

Bármikor megkezdhető.

### Pénztári forgalmunk volt:

1903-ban:	1904-ben:	1905-ben:	1906-ban:	1907-ben:
130 millió R.	136 millió R.	143 millió R.	187 millió R.	206 millió R.

Békés-Csabai takarékpénztár egyesület.

Magyar ipar! **TIMKÓ JÁNOS és GYÖRGY** Magyar ipar!  
csizma- és cipő-műhelye és kész raktári munkák üzlete  
**BÉKÉSCSABÁN**

Kossuth-tér, saját ház, motorállomás mögött.

Minden ember, ki jó és tartós csizmat vagy cipőt akar viselni, forduljon bizalommal

**Timkó János és György üzletébe,**



ahol minden ezen szakmába tartozó munkák kifogástalan minőségben, igen jutányos áron készülnek box-, borju-, tehén-, pittling- és lóborból. Raktáron tartunk különféle bőrszírt, kenőcsöt, gummi-sarkokat, stb. csizma és cipő szakba vágó összes kellékeket.

Mindennemű javítások gyorsan és pontosan eszközöltenek.



Vidéki megrendelésekre különös gondot fordítunk.

**Gellért Béla** óras és ékszerész Békéscsaba, ut. Vasút-u., sírhóráktárral szemben.

Ajánlja bámulatos olcsó árban

óra és ékszer áruit. Óra- és ékszerjavítások 1-60 koronától 5 évi jótállás mellett.

Nem létezett még! Ha vevő 2 darab lemezt vesz, teljes díjtalanul, minden ráfizetés nélkül kicserélek egy harmadikat új lemezzel. Minden harmadik lemez ingyen!

Gramofon alkatrészek, tűk, a legjutányosabb árban kaphatók. Ugyanezek javításait a leggyorsabban elkészítem. Gramofonok és lemezek nagy választékban. Pontos munka, gyors kiszolgálás.

## Nagy mellékeresetre

tehetnek szert oly egyének és vidéki ügynökök, kik sorsjegyek részletfizetésre való eladásával foglalkozni óhajtanak. A legmagasabb jutalék biztosított. Általános Bank R.-T. Budapest, VII., Erzsébet-körút 37

## Árlejtési hirdetmény

Mezőberény képviselőtestülete 14 utcájának

## beton-járdával

való ellátását határozta el. A járdák 1-0—1-6 méter szélességben építendőek. A munkálat végrehajtása a törvényhatóság jóváhagyása után fog megtörténni.

Az ajánlatok a községi előjárásnál 1908 április hó 16. napjáig adandók be. Az ajánlatokhoz a községi pénztárnál óvadékkul leteendő 5000 koronáról szóló nyugta csatolandó. Ajánlatokhoz készpénzt, vagy óvadékképes papírt csatolni nem szabad.

A község fenntartja a vállalkozók közt szabad választási jogát tekintet nélkül az árra.

Vállalati feltételek a községi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ahol is a munkálatokra vonatkozó felvilágosítások nyerhetők.

Az ajánlatok feletti döntés 1908. évi április hó 23-án fog megtörténni.

Mezőberény, 1908 márc. 12.

Holozsi Endre Winter Ádám  
főjegyző. közs. bíró.

Egy jó házból való fiu  
**tanulóul** felvétetik  
Leszich Gábor óras és ékszerésznél Békéscsabán.

Tudja, én nem vagyok olyan buta alak,

aki minden reklámnak felül, de azért valóban hálás vagyok, hogy Fáy igazi Sodeni ásványpastilláit ajánlották nekem! Ezek valódi csudások! Ha rekedt, ha köhög, ha nyálkás, ha rossz a gyomra, egy pár Fáy-féle Sodeni ásványpastilla az összes bajokat pokolba kergeti. Elhíheti nekem, hogy Fáy igazi Sodeni ásványpastilláit már már több éve szedem. Megvehető 125 koronáért minden gyógyszerárban, drogériában és ásványvízkereskedésben.

Vezérképviselőség Ausztria-Magyarország részére:  
Wien, IV., Grosse Neugasse 27

**Kovács gépész**  
műhely berendezés  
eladó.

Bővebbet Szamek Samu,  
Békéscsaba, Régi patikautca